

ת"פ 21021/10/12 - מדינת ישראל נגד מוסטפא מחאמיד

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 21021-10-12 מדינת ישראל נ' מחאמיד

בפני	כב' השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	מוסטפא מחאמיד

החלטה

רקע

בתאריך 9.10.12 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת נשק ותחמושת שלא כדין לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בכתב אישום זה טענה המאשימה כי ביום 23.12.08 נמצא הנאשם מחזיק בביתו בכפר מועוויה ברובה מסוג קרבין מודל M1 קליבר 0.30 ובתוכו מחסנית שבה 18 כדורים 7.62 מ"מ וכן ב- 7 מחסניות של רובה קרבין, 69 כדורים מסוג 7.62 מ"מ קליבר 0.30 ובשני תרמילים מסוג 7.62 מ"מ קליבר 0.30 מ"מ.

בישיבת ההקראה הראשונה שהתקיימה בפני ביום 20.2.13 טען ב"כ הנאשם כי תיק החקירה נשוא כתב האישום שהוגש, נסגר בשעתו על ידי המאשימה בהעדר ראיות מספיקות וכי הודעה על כך נמסרה לנאשם. עוד טען ב"כ הנאשם כי ככל שבשלב מאוחר יותר החליטה המאשימה לפתוח את התיק מחדש, לא עמדה היא בחובת היידוע המוטלת עליה על פי חוק.

לכך השיב ב"כ המאשימה כי הודעות בדבר פתיחת התיק נשלחו אל הנאשם הן בשנת 2009 והן בחודש יולי 2010 ויחד עם זה הסכים לדחיית הדיון לשם בחינת טענות ב"כ הנאשם.

בדיון שהתקיים ביום 10.4.13 הודיע ב"כ המאשימה כי: **"הדבר נבדק ועולה לאחר בדיקה שכלל לא היתה ולא נשלחה כל הודעת סגירה לגבי התיק. התיק לא נסגר ואין הודעת סגירה. יתרה מכך, נשלחה לנאשם הודעת יידוע שימוע בשנת 2009 והודעת נוספת על יידוע שימוע ביולי 2010. בעיון במב"דים התיק הופיע כמב"ד ולא נסגר".**

לשאלתי השיב ב"כ המאשימה כי אין לו הסבר לגבי הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה ועד להגשת כתב האישום.

בנסיבות אלה הוריתי על דחיית הדיון פעם נוספת על מנת לאפשר לב"כ הנאשם לבדוק עמדתו בתיק זה לגופו של עניין, כמו גם את הבסיס לטענת הנאשם בדבר הודעת הסגירה ששלחה לו המאשימה בעבר.

בהמשך בקשו הצדדים דחיות נוספות לשם מיצוי תהליך של הידברות ביניהם.

ביום 16.9.13 השיב הנאשם לכתב האישום וטען כי במועד הנקוב בו, לאחר שחזר מן העבודה, הוא נקרא אל ביתו של בן דודו ובהגיעו לשם ראה תיק שבתוכו נשק. לטענתו הוא לא הספיק לדווח על כך למשטרה בטרם זו הגיעה אל הבית. הנאשם טען כי מדובר בארוע שארע בבית בן הדוד וכי גם לפי גרסת האחרון היה זה הוא שמצא את הנשק.

לצד תשובת הנאשם לכתב האישום טען בא כוחו כי יש בכוונתו להגיש בקשה לביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק. לפיכך, נדחה התיק לשיבת תזכורת.

בדיון הבא שהתקיים ביום 12.11.13 אמרה ב"כ המאשימה את הדברים הבאים: "אחרי בדיקה הוברר שבאמת הפרקליטות המליצה לסגור את התיק מחוסר ראיות. לאחר דין ודברים פנימיים בין יחידת החקירות לתביעות הוחלט כי יבוצעו מספר השלמות. ההשלמות בוצעו והוחלט שיש די ראיות להגשת כתב אישום באמצעות התביעות. יודגש שבשום שלב התיק לא נסגר על ידי החקירות ולא נשלחה שום הודעה על סגירה. כל שנשלח לו זו הודעת שימוע. אף פעם לא הוחלט על סגירת התיק ולא נשלחה לו הודעה".

לשמע דברים אלה טען ב"כ הנאשם כי בחומר החקירה שהועבר אליו אין המלצה של הפרקליטות ל"הורדת" התיק לתביעות והעלה בקשה לביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק "הואיל והתביעה פעלה בניגוד להמלצת הפרקליטות וגם לא ביצעה פעולת השלמה כלשהי בתיק".

לאור טענות אלה הוריתי לב"כ הנאשם להגיש בקשה מנומקת ומפורטת עד ליום 12.12.13 ומכיון שהוא לא עשה כן, קבעתי התיק לדיון נוסף בפני ביום 24.3.14. בדיון זה בקש ב"כ הנאשם דחיה לשם קיום פגישה עם ראש שלוחת התביעות ולאחר דחיה נוספת הופיעו הצדדים בפני ביום 19.6.14 והודיעו כי לא הגיעו להבנות ביניהם.

בשלב זה העלה ב"כ הנאשם בקשה לביטול כתב האישום מחמת אי קיום חובת היידוע.

לאחר שבחנתי את טענותיו לאור תשובת המאשימה והראיות שהונחו בפני מטעמה, החלטתי לדחות את הבקשה לביטול כתב האישום ואולם יחד עם זה, על מנת שלא תישלל מן הנאשם הזכות לשכנע את המאשימה מדוע לא היה מקום להגיש נגדו כתב אישום זה, הוריתי לה לקיים בו שימוע בדיעבד.

החלטתי הנ"ל ניתנה ביום 2.8.14 ומאז ועד ליום 10.11.14 לא קוימה על ידי המאשימה, מבלי שהיה בידי בא כוחה אשר הופיע בפני באותו מועד, כדי להסביר מדוע. לפני משורת הדין נתתי למאשימה ארכה נוספת לקיום השימוע ובעקבות קיומו ועמידת המאשימה על הותרת כתב האישום על כנו, הגיש ב"כ הנאשם בקשה לביטול כתב אישום זה מחמת הגנה מן הצדק.

לבקשה זו הנני נדרשת כעת.

נימוקי הבקשה

• **חלוף הזמן והשיהוי בהגשת כתב האישום**

לטענת ב"כ המבקש מדובר בכתב האישום המתייחס לארוע שארע ביום 23.12.08 והוגש כארבע שנים לאחר מכן (ביום 9.10.12) וזאת על אף סיומה של החקירה עוד בחודש ינואר 2009. שיהוי משמעותי זה עומד בסתירה לעקרונות הצדק וההגינות, נוגד את אינטרס סופיות הדיון וגורם לנאשם נזק ראייתי שאין לתארו.

• **פגם או פסול בכתב האישום**

בסעיף 1 לעובדות כתב האישום טוענת המאשימה כי הנשק והתחמושת שבהחזקתם מואשם הנאשם, נתפסו בביתו. ב"כ הנאשם טוען כי בהעדר "קמצוץ של ראייה" להוכחת פרט מהותי זה של מקום ביצוע העבירה, ומשהמאשימה נמנעה מתיקון כתב האישום בהקשר זה על אף שהעובדות ידועות לה כהווייתן, הרי שמדובר במקרה בו "דבקה במאשימה התנהגות פסולה... הגורמת לפגיעה בעקונות הצדק וההגינות...".

• **הימנעות המאשימה מהעמדתו לדין של מי שהודה בביצוע העבירה ובחירתה לייחס עבירה זו לנאשם, או לו בלבד - אכיפה בררנית**

ב"כ הנאשם מוסיף וטוען כי העובדה שהמאשימה מחזיקה בידה עדות של אדם אחר (בן דודו של הנאשם) המודה בביצוע העבירה נשוא כתב האישום, ולמרות זאת עומדת היא על ייחוס העבירה לנאשם בלבד, נוגדת את הוראת סעיף 149(4) לחסד"פ על פיו כש"העובדות האמורות להיות מתוארות בכתב האישום כהוויית הראיות, אין מהוות עבירה, יש לפסול את כתב האישום כליל".

תשובת המאשימה

המאשימה המבקשת לדחות את טענות ב"כ הנאשם, מנמקת עמדתה בנימוקים שיפורטו להלן:

• **לעניין השיהוי**

המאשימה מאשרת כי כתב האישום בתיק זה אכן הוגש ביום 9.10.12 על ידי יחידת התביעות של המשטרה ומסבירה כי מדובר בתיק שמעולם לא נסגר ואשר כתב האישום בו הוגש בסופו של דבר באישורה של הפרקליטות, וזאת על אף חילוקי הדיעות שקדמו לכך בינה לבין הפרקליטות אשר בחנה את הראיות בו קודם לכן והחליטה שלא להגישו (ר' ת/2 - החלטת הפרקליטות מיום 24.12.08 בדבר העברת התיק לטיפול התביעות בעבירה של החזקת נשק).

בהפנותה אל החלטות בתי המשפט ובת"פ (מחוזי חיפה) 3188-11-12 **מדינת ישראל נ' פרי** ובת"פ (שלום ים) 1946/01 **מדינת ישראל נ' לוי**, טוענת המאשימה כיגם במקרים בהם מדובר בכתבי אישום שהוגשו בשיהוי ניכר עקב רשלנות המאשימה, הרי שאם היא לא פעלה שלא בתום לב או בזדון, אין לומר שמדובר בהתנהגות שערורייתית המצדיקה את ביטול כתב האישום.

• לעניין הפגם בכתב האישום

המאשימה מאשרת כי אכן נפלה טעות בעובדות כתב האישום ובתגובתה לבקשה הנוכחית מבקשת היא לתקנו באופן שייכתב בו כי הנשק נמצא בבית דודו של הנאשם. לשיטת המאשימה אין בבקשה זו כדי לפגוע בהגנת הנאשם "שהרי היא מאמצת את טענת הגנתו".

• **באשר לטענה בדבר אכיפה בירנית**, בהימנעותה מהעמדתו לדין של מי שבביתו נתפסו הנשק והתחמושת, טוענת המשיבה כי על פי הראיות שיש בידה היה זה הנאשם שנתפס כשהוא אוחז בנשק, ואף מסר גרסאות שונות בנוגע לנסיבות החזקתו. משכך, ובהעדר ראיות מספיקות שתקשורנה את בן הדוד לעבירה זו, הסתפקה היא בהגשת כתב האישום כנגד מי שהיו בידה די ראיות להעמדתו לדין, במידה הנדרשת בפלילים.

דין והכרעה

סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 מאפשר את ביטולו של כתב אישום מקום בו הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. ככלל, טענה לביטול כתב האישום מכח דוקטרינת ההגנה מן הצדק תתקבל, אך במקרים חריגים בהם התנהלות הרשות היא כה נפסדת, עד כי לא ניתן לנהל את ההליך הפלילי בצורה הוגנת.

יש לזכור כי תכליתה של טענת ההגנה מן הצדק אינה לענוש את התביעה על מחדליה:

7

"עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי ראוי, צודק והוגן.

בעיקרון עשויה אפוא ההגנה לחול בכל מקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן

ממשי בתחושת הצדק וההגינות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית-המשפט. מטרת החלטה

של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם, ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על

מעשיהן הנפסדים. ואולם לרוב (אם כי לא תמיד) תיוחס הפגיעה בצדקתו ובהגינותו של

ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות, ובמקרים כאלה אכן מוטל על בית-

המשפט לבקר את מהלכיהן. ברם לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות החוקרת או

המאשימה או רשות מעורבת אחרת יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי

הגנה מן הצדק בין מפני שבאיזון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין

שבקיום המשפט, ובין (וזה כמדומה המצב השכיח) מפני שבידי בית-המשפט מצויים

כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות. ביטולו של הליך פלילי מטעמי

הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים

חריגים ביותר" (ע"פ 4855/02 מ"י נ' ד"ר איתמר בורוביץ).

בע"פ (עליון) 6922/08 פלוני נ' מדינת ישראל, הביעה כב' השופטת ע' ארבל דעתה בנושא של שיהוי בהגשת כתב האישום בכתבה דברים אלה:

"...נקודת המוצא, להשקפתי, הינה כי שיהוי של למעלה מחמש שנים בהגשת כתב

אישום, הוא שיהוי בלתי סביר גם בהינתן העומס המוטל על מערכות האכיפה.

שיהוי שכזה כורך עמו ממילא פגיעה בזכויות הנאשם הנאלץ להתנהל משך שנים

בחוסר ודאות..."

יחד עם זה הבהירה היא כי אל מול הפגם שבשיהוי, על בית המשפט לבחון את מידת חומרת העבירה ואת תשתית הראיות שנאספה כנגד הנאשם. באותו מקרה בו מדובר היה בעבירת אינוס, קבעה כב' השופטת ארבל כי מדובר בעבירה שיש אינטרס מובהק בבירורה ובענישת מבצעה והתייחסה אל חשיבות האינטרס הציבורי שעניינו במסר הגלום בבירור משפט, גם אם בשיהוי ניכר, אל מול המסר הגלום באי בירורו של משפט בהאשמות מעין אלו. בנוסף לכך בחנה היא את שאלת הפגיעה יכולתו של הנאשם להתגונן ובסופו של דבר קבעה כי לנוכח העובדה שהשיהוי בהגשת כתב האישום לא נעשה בזדון, הרי שביטוי צריך לבוא בגזירת העונש. לצד דברים אלה, ציינה כב' השופטת ארבל כי **"ככל שמדובר בשיהוי ארוך יותר, ראוי יהיה לתת לעובדה כי הרשות פעלה בתום לב, משקל פחות, אל מול הנזק שנגרם לנאשם"**.

אודה כי קבלת ההחלטה בתיק זה לא היתה קלה לי וזאת הן לנוכח חומרת העבירה המיוחסת לנאשם והן לאור התרשמותי בדבר העדר בסיס ממשי לטענת בא כוחו בדבר הנזק הראייתי שנגרם לו כתוצאה מן השיהוי בהגשת כתב האישום.

בסופו של דבר, דעתי היא כי במקרה מסוים זה נפל דופי ממשי באופן התנהלות המאשימה.

עוד בהחלטתי מיום 2.8.14 בה הוריתי על קיומו של השימוע בדיעבד, כתבתי כי מדובר בתיק שהטיפול בהגשת כתב האישום בו התעכב (כ- 4 שנים בקירוב) וכי באי כח המאשימה שהופיעו בדיונים הרבים שהתקיימו בו לא הניחו בפני הסבר לעיכוב זה וגם לא הציגו אסמכתא כשלהי לטענתם בדבר התליית ההליכים (כשגם בתיק בית המשפט לא מצאתי

אחיזה לטענה זו).

ואם לא די בכך, הרי שרק עתה, בעקבות טענות ב"כ הנאשם בדבר טעות עובדתית שנפלה בכתב אישום זה, ואף לא בעקבות השימוע בדיעבד שנערך בפניה כאמור, מבקשת המאשימה את תיקונו.

בחודש אוגוסט 2010 פורסמה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום". מטרתה העיקרית של הנחייה זו היא "להציב בפני גורמי התביעה מגבלות זמן ברורות עד להגשת כתב אישום, תוך קביעת מנגנוני פיקוח ובקרה על ניהול גורמי התביעה בפרקי זמן אלו" ובין השאר נכתב בה ש: "כעניין שבמדיניות נקבע כי חלוף זמן רב מאז החלה החקירה עשוי לעיתים להיות שיקול לסגירה של תיק פלילי...".

הנחיה זו נכנסה לתוקף בחלוף שנה מיום פרסומה (דהיינו בחודש אוגוסט 2011).

במצב דברים זה ובעידן שכזה, חוששני כי תיק כה פשוט לכאורה שהעבירה בו בוצעה ביום 23.12.08 וכבר למחרת היום (24.12.08) העבירה אותו הפרקליטות לטיפול לטיפולה של יחידת התביעות במסגרת, צריך היה להיות מטופל באופן שונה, מהיר ומדויק יותר וכי העובדה שהדבר לא נעשה מבלי שנמצאה סיבה מוצדקת כלשהי לכך, מהווה פגם מהותי המצדיק החלה של "הגנה מן הצדק".

סוף דבר

לנוכח הרושם העגום שנותר אצלי בדבר כשלון המאשימה לטפל בתיק זה שעניינו בעבירה חמורה של החזקת נשק ותחמושת, באופן שצריך היה להלום את הטיפול בו, אני סבורה - גם אם לא בלב קל - כי דין הבקשה להתקבל.

לפיכך אני מורה על ביטול כתב האישום, אך יחד עם זה, בנסיבות המקרה כפי שפורטו לעיל, סבורני כי נכון אעשה אם אורה על חילוט הנשק והתחמושת שנתפסו, לטובת המדינה וכך אני מורה.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים בדואר רשום ותסגור את התיק.

ניתנה היום, ב' אייר תשע"ה, 21 אפריל 2015, בהעדר הצדדים.